

„Ochrony środowiska w procesie inwestycyjnym” rok akad. 2023/2024 - semestr zimowy
kierunek: prawo studia stacjonarne - 30 godzin konwersatorium

1. Inwestycje budowlane i proces inwestycyjno-budowlany
 - 1.1. Pojęcie i podział inwestycji (inwestycje wymagające pozwolenia na budowę albo zgłoszenia właściwemu organowi; inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko; inwestycje celu publicznego)
 - 1.2. Proces inwestycyjno-budowlany
 - 1.3. Struktura procesu inwestycyjno-budowlanego (faza planowania; projektowania; realizacji i oddania do użytkowania inwestycji budowlanej)
2. Wymagania prawa ochrony środowiska w procesie inwestycyjno-budowlanym
 - 2.1. Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym
 - 2.2. Ograniczenia w korzystaniu z gruntów rolnych i leśnych (zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; decyzja o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej i leśnej)
 - 2.3. Ograniczenia praw do nieruchomości związane z obszarami specjalnymi (tworzenie obszarów specjalnych; rodzaje nakazów i zakazów obowiązujących na obszarach specjalnych)
 - 2.4. Wymagania prawa ochrony środowiska w stosunku do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko; postępowanie w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko oraz na obszar Natura 2000; decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach)
3. Zasada uwzględniania interesu publicznego (interesu społecznego) w procesie inwestycyjno-budowlanym (pojęcie interesu publicznego (interesu społecznego) w aspekcie wymagań ochrony środowiska w procesie inwestycyjno-budowlanym; klauzula generalna dobra wspólnego w prawie administracyjnym i w prawie ochrony środowiska; interes publiczny (interes społeczny) a interes indywidualny w procesie inwestycyjno-budowlanym)
4. Udział społeczeństwa w procedurach z zakresu ochrony środowiska

Materiały do przedmiotu: [materiały dot. prawa polskiego - akty prawne (według stanu prawnego na dzień 1.10.2023 r.)

- są dostępne na stronie internetowej: <http://www.sejm.pl> - 'Prawo - internetowy system aktów prawnych']

A. Prawo Unii Europejskiej

I.

Akty prawne:

Prawo pierwotne:

1. Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana po zmianach dokonanych Traktatem z Lizbony zmieniającym Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z dnia 13 grudnia 2007r.): art.1 - 17, 28 - 37, 114 - 118, 191 - 197, 251 - 281, 288 - 292, 352.
2. Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana po zmianach dokonanych Traktatem z Lizbony zmieniającym Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z dnia 13 grudnia 2007r.): art.1 - 19. Prawo wtórne:
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - bez załączników (ze zm.) - por. wersja skonsolidowana;
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko - wraz z załącznikami (ze zm. - por. tekst skonsolidowany);
5. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory - z załącznikiem III (ze zm. - por. tekst skonsolidowany);
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko - wraz z załącznikami.

7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie dostępu opinii publicznej do informacji o środowisku i w sprawie uchylecia dyrektywy 90/313/EWG - wraz z załącznikami.

II. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

- C-127/02 z dnia 07.09.2004 r., Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee,
- C-227/01 z dnia 16.09.2004 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii,
- C-201/02 z dnia 7.01.2004 r., The Queen, na wniosek Delena Wells przeciwko Secretary of State for Transport, Local Government and the Regions,
- C-83/03 z dnia 02.06.2005 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej,
- C-290/03 z dnia 04.05.2006 r., The Queen, na wniosek: Diane Barker przeciwko London Borough of Bromley,
- C-508/03 z dnia 04.05.2006 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Zjednoczonemu Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,
- C-216/05 z dnia 09.11.2006 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Irlandii,
- C-2/07 z dnia 28.02.2008 r., Paul Abraham i in. przeciwko Région wallonne i in.,
- C-215/06 z dnia 03.07.2008 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Irlandii,
- C-142/07 z 25.07.2008 r., Ecologistas en Acción-CODA przeciwko Ayuntamiento de Madrid,
- C-427/07 z dnia 16 .07.2009 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Irlandii,
- C-205/08 z dnia 10.12.2009 r., Umweltanwalt von Kärnten przeciwko Kärntner Landesregierung,
- C-263/08 z dnia 15.10.2009 r., Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening przeciwko Stockholms kommun genom dess marknämnd,
- C-75/08 z dnia 30.04.2009 r., The Queen, na wniosek Christopher Mellor przeciwko Secretary of State for Communities and Local Government,
- C-275/09 z dnia 17.03.2011 r., Brussels Hoofdstedelijk Gewest i inni przeciwko Vlaamse Gewest,
- C-244/12 z dnia 21.03.2013 r., Salzburger Flughafen GmbH przeciwko Umweltsenat,
- C-348/15 z dnia 17 listopada 2016 r. Stadt Wiener Neustadt przeciwko Niederösterreichische Landesregierung,
- C-290/15 z dnia 27.10.2016 r. Patrice D'Oultremont i in. przeciwko Région wallonne.
- C-526/16 z dnia 31 maja 2018 r. Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej,
- C-196/16 i C-197/16; z dnia 26 lipca 2017 r. Comune di Corridonia i in.
- C-441/17 z dnia 17 kwietnia 2018 r. Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej,
- C-323/17 z dnia 12 kwietnia 2018 r. People Over Wind, Peter Sweetman,
- C-671/17 z dnia 7.06.2018 r. Inter-Environnement Bruxelles ASBL i in. Groupe d'animation du quartier européen de la ville de Bruxelles ASBL przeciwko Région de Bruxelles-Capitale)

B. Prawo polskie

I. Akty prawne (poniższe akty prawne oraz inne akty prawne omawiane na zajęciach):

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (ze zm. - por. tekst skonsolidowany).
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.) – por. tekst skonsolidowany)
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 1094 ze zm. - por. tekst skonsolidowany- UWAGA! WERSJA NA DZIEN 1.11.2023).
4. 4. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).
6. Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).

7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 682 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).
8. Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2409 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).
9. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1356 ze zm. - por. tekst skonsolidowany).

II. Orzecznictwo sądów polskich

- Uchwała składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 grudnia 2011 r., II OPS 2/11 ONSAiWSA 2012/2/22, LEX nr 1074802, Prok.i Pr.- wkł. 2013/4/42.
- Uchwała składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 grudnia 2014 r., II OPS 1/14, nie publ. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2 października 2012 r., II OSK 1246/12, LEX nr 1233707 (implementacja prawa UE).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 listopada 2010 r., II OSK 984/09, LEX nr 746931 (status strony w sprawie pozwolenia zintegrowanego).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 grudnia 2014 r., II OSK 2957/12, nie publ., (status strony w sprawie pozwolenia wodnoprawnego).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 lipca 2012 r., II OSK 616/11, LEX nr 1252127 (udział społeczeństwa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 maja 2012 r., II OSK 444/11, LEX nr 1252074 (status organizacji ekologicznej).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 marca 2014 r., II OSK 2525/12, LEX 1488189 (legitymacja procesowa stowarzyszenia zwykłego jako organizacji ekologicznej).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 maja 2014 r., II OSK 2966/12, LEX 1488189 (legitymacja procesowa stowarzyszenia zwykłego jako organizacji ekologicznej).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 września 2014 r., II OSK 729/13, LEX 1488189 (legitymacja procesowa stowarzyszenia zwykłego jako organizacji ekologicznej).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 września 2014 r., II OSK 580/13, nie publ. (osnowa decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 marca 2014 r., II OSK 2480/12, nie publ. (ocena oddziaływania na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 marca 2013 r., II OSK 2147/11, LEX nr 1340201 (legalizacja samowoli budowlanej, a decyzja środowiskowa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 maja 2014 r., II OSK 3013/12, LEX nie publ. (legalizacja samowoli budowlanej, a decyzja środowiskowa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 lutego 2014 r., II OSK 2402/11, nie publ. (opinia a uzgodnienie w ramach oceny oddziaływania na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 maja 2014 r., II OSK 2904/12, LEX nr 1481942 (brak oceny oddziaływania na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 stycznia 2012 r., II OSK 615/11, LEX nr 1123134 (ocena raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 marca 2014 r., II OSK 2594/12, LEX nr 1488194 (ocena raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 stycznia 2014 r., II OSK 2029/12, LEX nr 1450852 (ocena raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 marca 2014 r., II OSK 2599/12, nie publ. (warianty realizacji przedsięwzięcia w raporcie).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 maja 2014 r., II OSK 2999/12, nie publ. (warianty realizacji przedsięwzięcia w raporcie).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2014 r., II OSK 2564/12, LEX nr 1511156 (warianty realizacji przedsięwzięcia w raporcie).

- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 kwietnia 2014 r., II OSK 2628/11, LEX nr 1337407 (plan miejscowy, a decyzja środowiskowa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 marca 2014 r., II OSK 2546/12, LEX nr 1458791 (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego a decyzja środowiskowa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 października 2014 r., II OSK 847/13, nie publ. (tzw. salami slicing czyli dzielenie, etapowanie przedsięwzięcia).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 9 września 2013 r., II OSK 2396/11, LEX 1337355 (status strony, a udział społeczeństwa).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 lipca 2013 r., II OSK 639/13, LEX nr 1369033 (charakter prawny raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko).

C. Podręczniki akademickie dotyczące powyższej problematyki

(do indywidualnego wyboru)

1. M. Zakrzewska, Ochrona środowiska w procesie inwestycyjno-budowlanym, Warszawa 2010;
2. M. Zakrzewska, Gospodarowanie nieruchomościami a prawo ochrony środowiska, (w:) Nieruchomości. Zagadnienia prawne, pod red. H. Kisielowskiej, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2011.
3. G. Dobrowolski, Decyzja a o środowiskowych uwarunkowaniach, Toruń 2011;
4. Z. Niewiadomski (red.), Prawna regulacja procesu inwestycyjno-budowlanego. Uwarunkowania. Bariery. Perspektywy, Warszawa 2009;
5. M. Bar, J. Jendrośka, Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach i inne wymagania prawne ochrony środowiska w procesie inwestycyjnym, Wrocław 2009;
6. M. Bar, J. Jendrośka, Prawo ochrony środowiska. Podręcznik, Wrocław 2005, ss. 611-684;
7. R. Romaszewska, M. Płoszka, D. Kałuża, P. Wach, Decyzje środowiskowe, Warszawa 2015;
8. D. Kałuża, M. Płoszka, R. Romaszewska, Decyzja o warunkach zabudowy, Warszawa 2014.